

Pojetí výtvarné výchovy u těžce zrakově postižených dětí

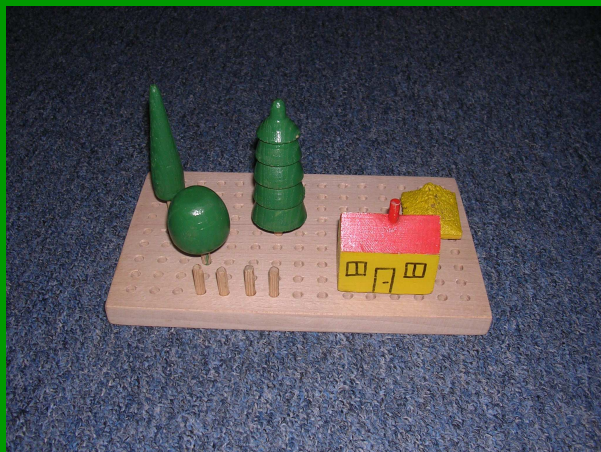

Výtvarná výchova u těžce zrakově postižených dětí je důležitou součástí jejich vzdělávání. Přispívá ke zdokonalení hmatu, který je pro ně kromě sluchu velmi důležitým kompenzačním smyslem. Tento předmět rozvíjí hmatovou pozornost a paměť, učí manipulaci s předměty, později vede k využívání modelů a k pochopení reliéfu na ploše.

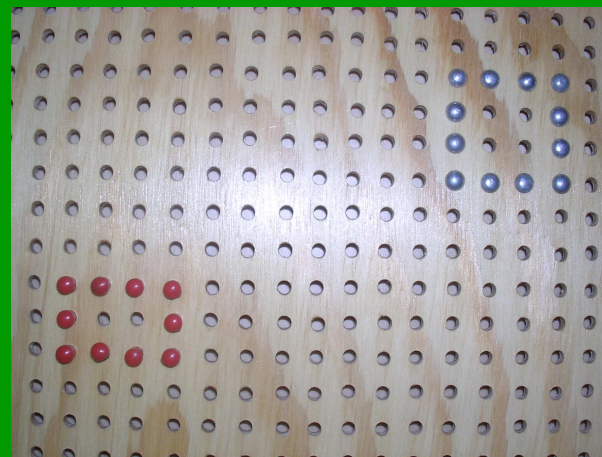
Výtvarné techniky využívané u těžce zrakově postižených dětí

- kreslení pomocí kreslenek
- kresba vyrýváním do modelovací hmoty
- kresba tkaničkou na plstěné podložce
- kresba válečkem z modelovací hmoty
- kresby seskupováním tvarů na magnetické tabulce
- kresba bodátkem
- vkládání tvarů
- malování hustou temperou nebo prstovými barvami
- modelování

KRESLENKY

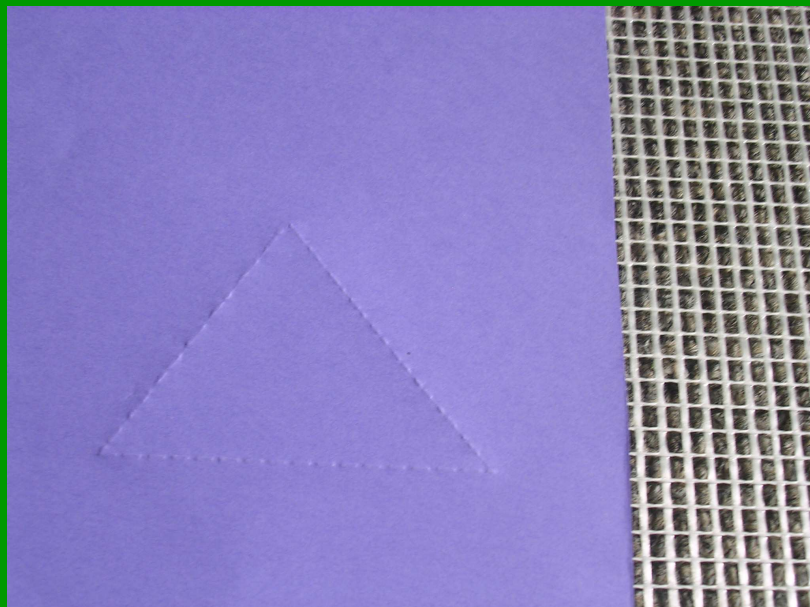
kolíčková kreslenka
s modely pro nácvik
orientace na ploše

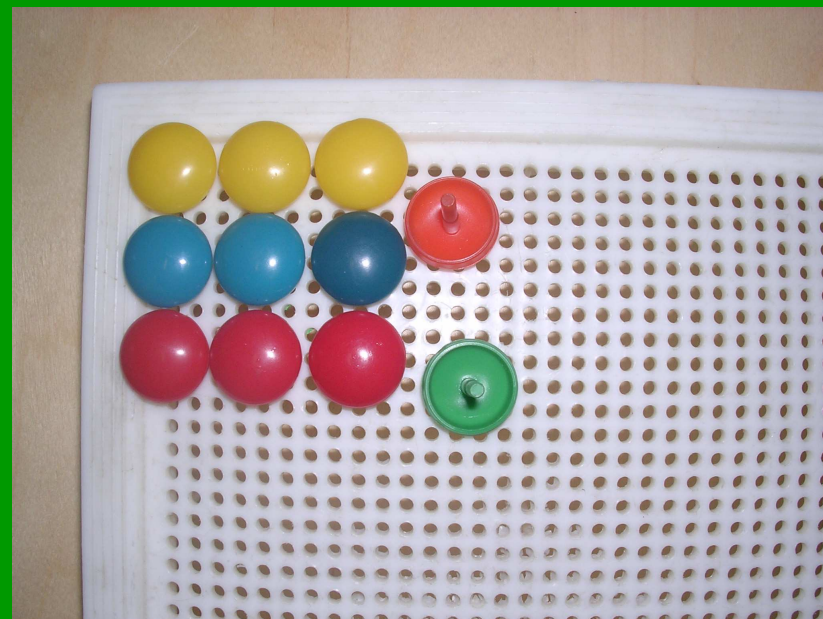
kolíčková kreslenka
pro nácvik vodorovných
a svislých čar

fóliová kreslenka
pro kreslení
hrotem
na fólii - vznikne
hmatný obrázek

sít'ová kreslenka

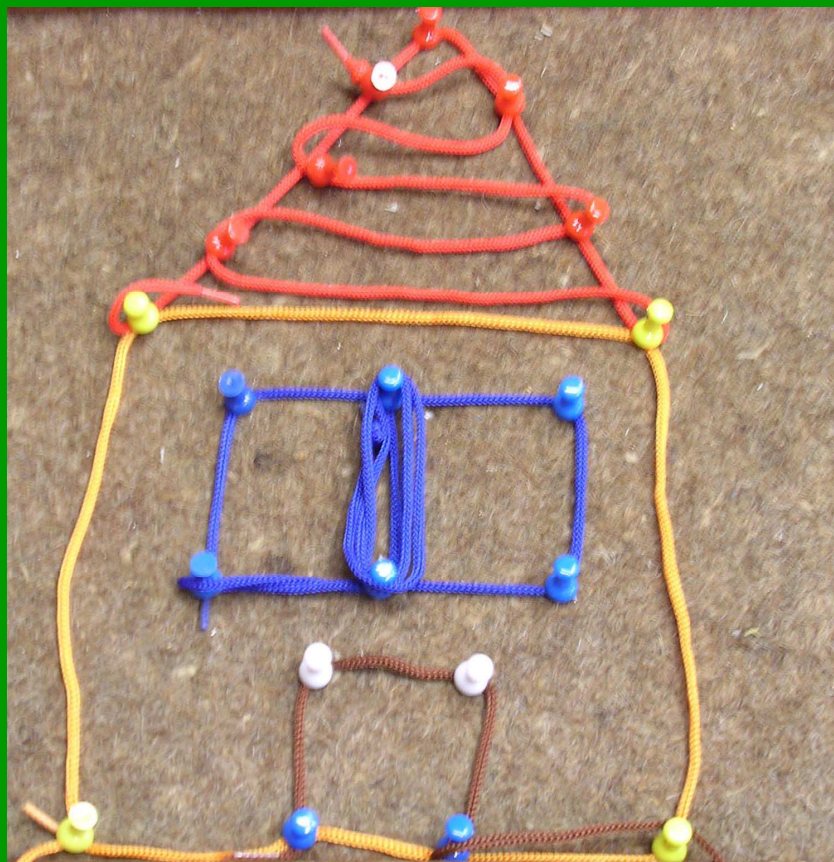
hříbečková mozaika

Vyrývání

vyrývání do modelovací hmoty

Kresba tkaničkou na plstěné podložce

Kresba válečkem z modelovací hmoty

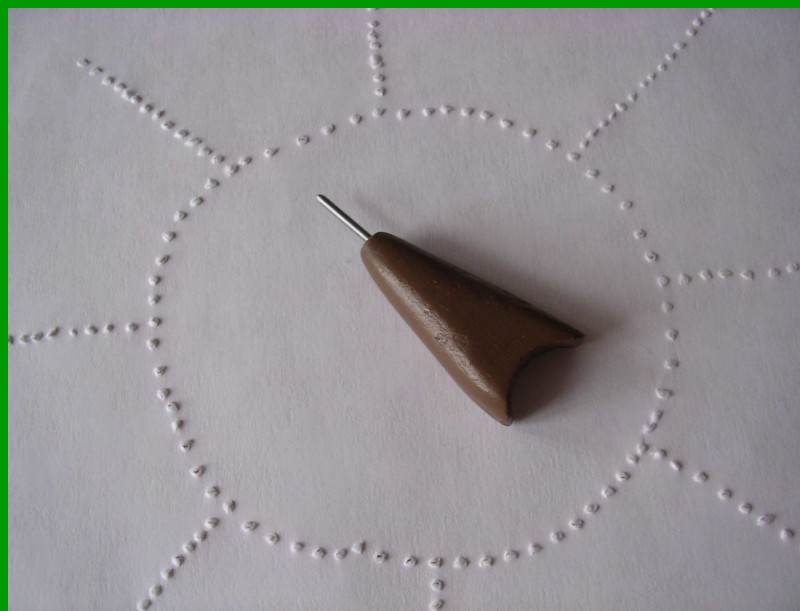

Kresba bodátkem

Kresba bodátkem, případně vypsanou propisovačkou spočívá v kresbě vzniklé z jednotlivých bodů na čtvrtku nebo alobal podloženou měkkým materiálem.

kresba na alobal

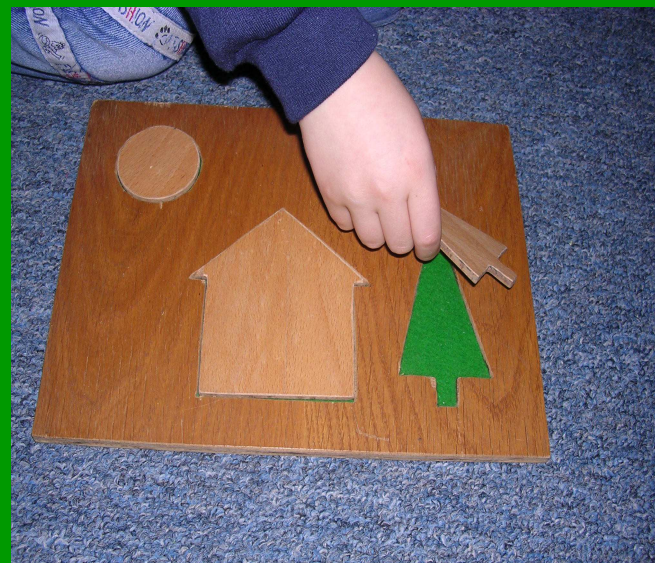

kresba na čtvrtku

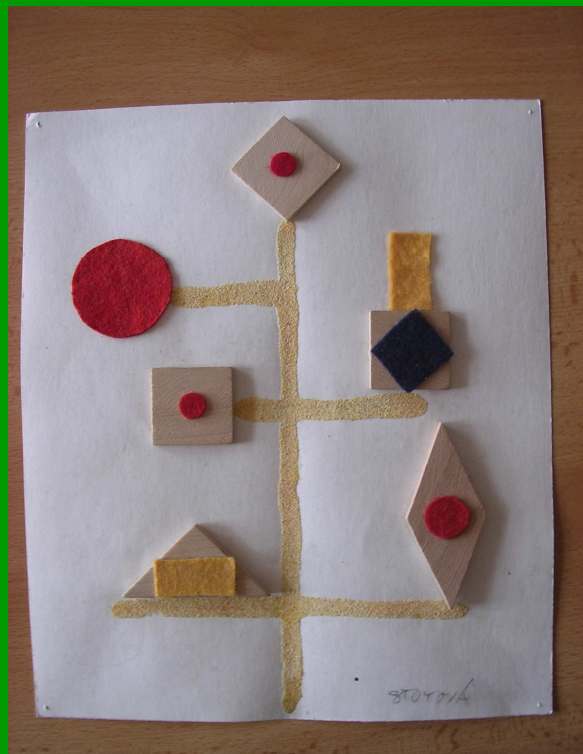

strom z válečků z modelovací hmoty

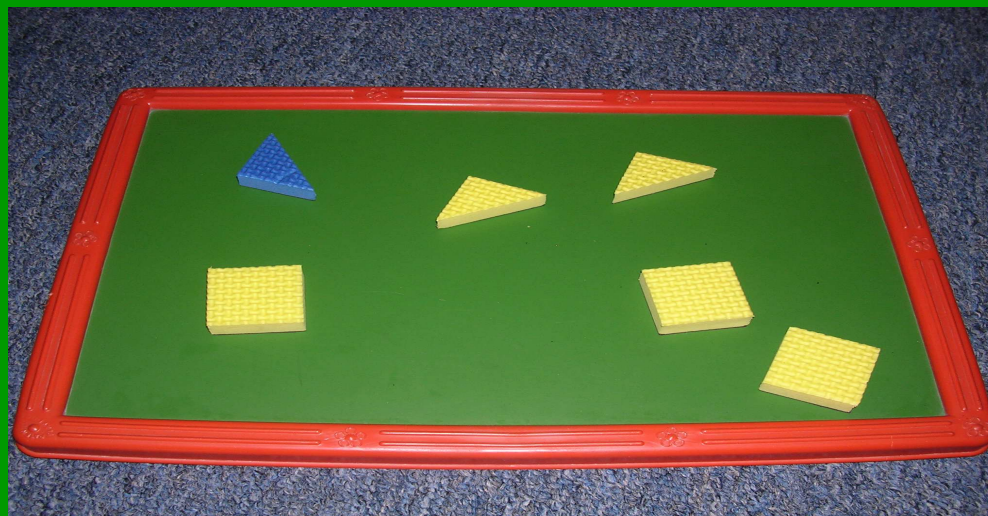
Vkládanky tvarů

Kresba seskupováním tvarů

na hmatnou předlohu
(opražená krupice)
děti lepí dřevěné tvary

seskupování tvarů
na magnetické tabulce

Kresba běžným kreslícím náčiním s hmatnou stopou

kresba voskovkou
překládání, stříhání

voskovka - kresba
slabozrakého žáka

Reliéfní omalovánky

Malování

je u těžce zrakově postižených pojímáno jako forma experimentování s barvou. Používáme husté tempery, prstové barvy, otisky do nanesené barvy. Můžeme připravit hmatný podklad, například rádýlkem.

domeček - připravený rádýlkem, dítě pracuje
s prstovými barvami

Modelování

je jednou z nejdůležitějších výtvarných technik používaných u těžce zrakově postižených. Používáme různé materiály jako např. modelovací hmotu, modurit, keramickou hlínu, sádku, písek atd.

modelovací hmota

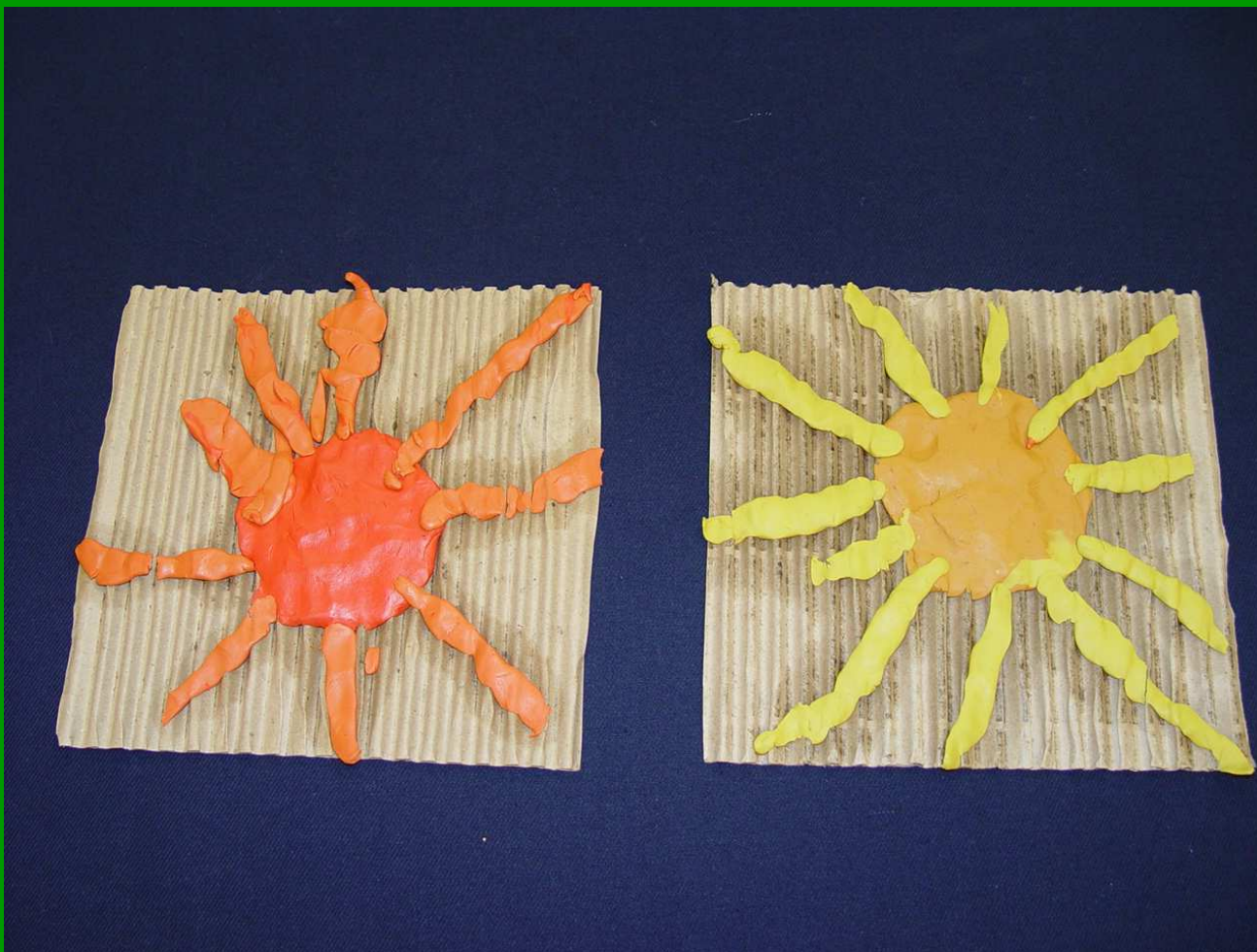
keramická hlína

otisk přírodniny
do keramické
hlíny

při modelování musí být reliéf dobře hmatný

u slabozrakých dětí a dětí se zbytky zraku
využíváme kontrastních barev

otisky listů
do keramické
hlíny jsou dobře
hmatné

sádrové odlitky

odlitky obrázků
z adventního
kalendáře

otisk dlaně

Prvky pracovní výchovy

- práce s papírem
- práce s drobným materiálem
- šití tkaničkou na děrované podložce
- základy šití podle schopností dětí
- práce montážní a demontážní
- hra s pískem
- navlékání korálků

Práce s papírem

do předem připraveného
obrázku (opražená krupice)
děti lepí natrhané kousky
papíru

mačkání, trhání, lepení,
skládání

Učitel připraví rádýlkem hmatnou stopu stromu, děti podle stopy roztrhnou a nalepí s mírným odsunutím. Vznikne tak hmatný obrázek.

Opražená krupice, rádýlkem připravené květy z papíru. Děti květy vytrhají, nalepí do vázy.

práce slabozrakých dětí

Práce s drobným materiálem a s přírodninami

- navlékání korálků na drátek, později na provázek, tkaničku, vlasec apod.
- tvarování z drátků
- mozaiky- vtlačování do modelovací hmoty
- nalepování textilu - koláže
- výroba zvířátek z kaštanů
- navlékání těstovin, kůry z pomerančů
- skládání obrazců z kamenů

Navlékání

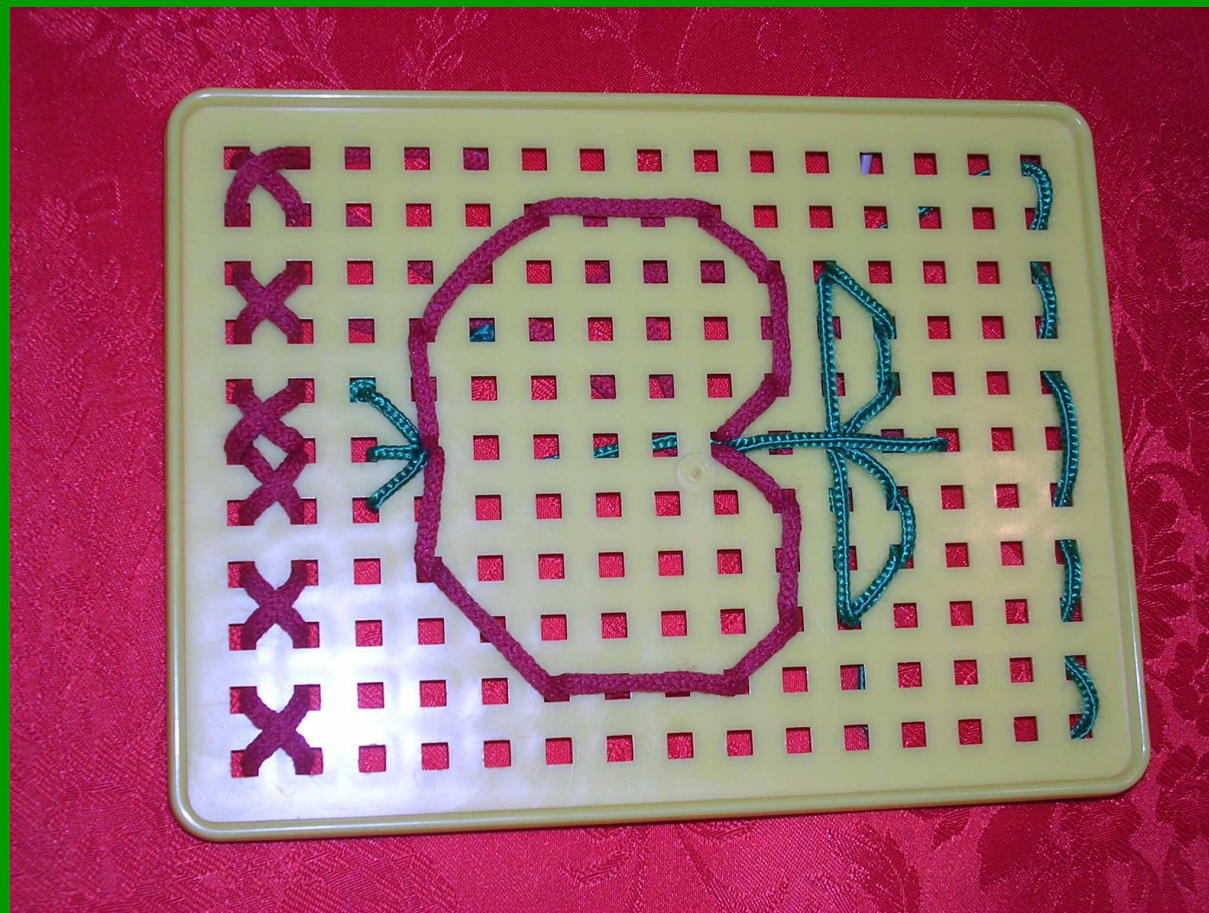
navlékání
drobných
korálek
napomáhá
rozvoji
hmatu
a jemné
motoriky

tvarování
z
drátků

Šití tkaničkou na děrované podložce

základy

šití

mozaiky vzniklé vtlačováním korálek
do modelovací hmoty

mozaiky vzniklé vtlačováním
korálek do moduritu

voňavý obrázek - různé druhy koření

mozaika z dřívěk a kamínků

mozaika - lepení korku na papír

využití mušlí

proutek, provázek,
papír

podzimní listí

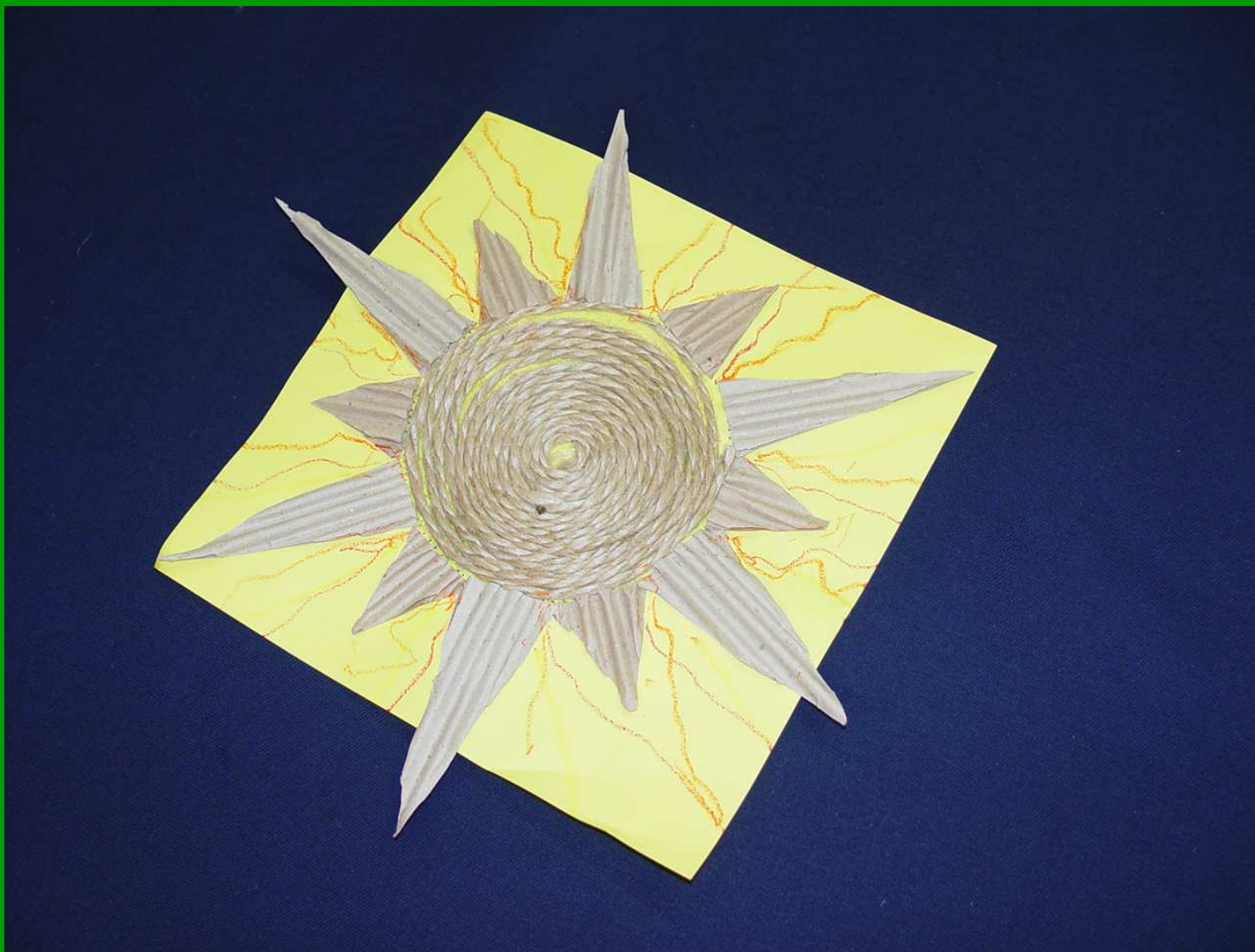
sněhuláci

z provázků

z vaty

sluníčko z provázků a papíru

textilní

koláž

ježci ze Školy
Jaroslava Ježka

práce s přírodními
materiály

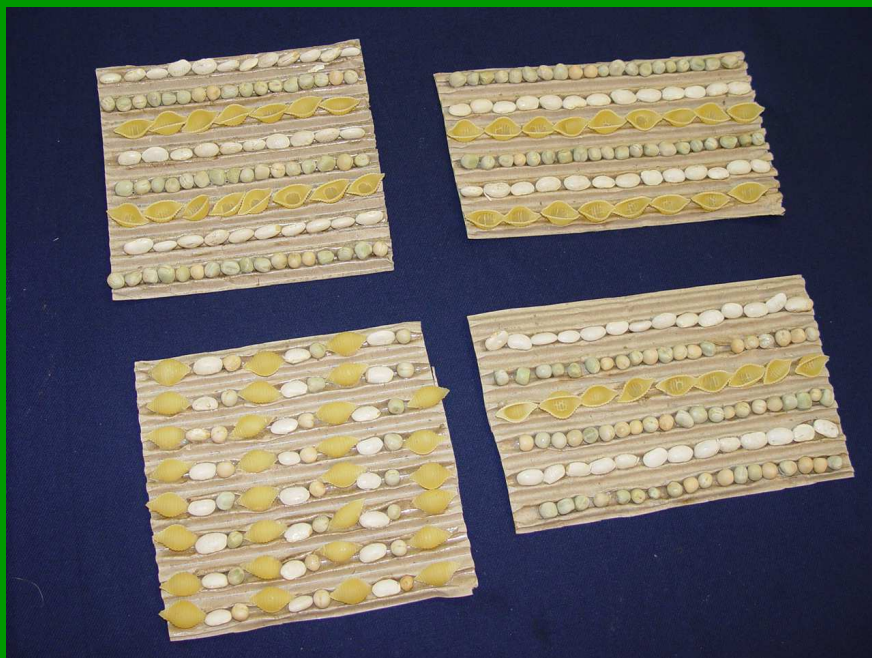
Další využití přírodnin

moře - sádra, mušle, kamínky,
písek, tempery

mozaika z kamínků

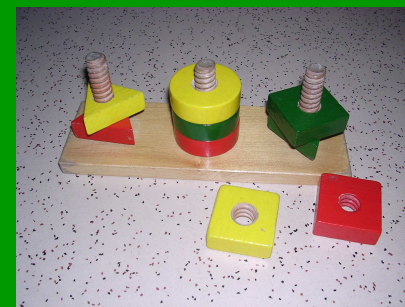
využití těstovin a
luštěnin k vytváření
obrázků s pravidelně
se střídajícím
motivem

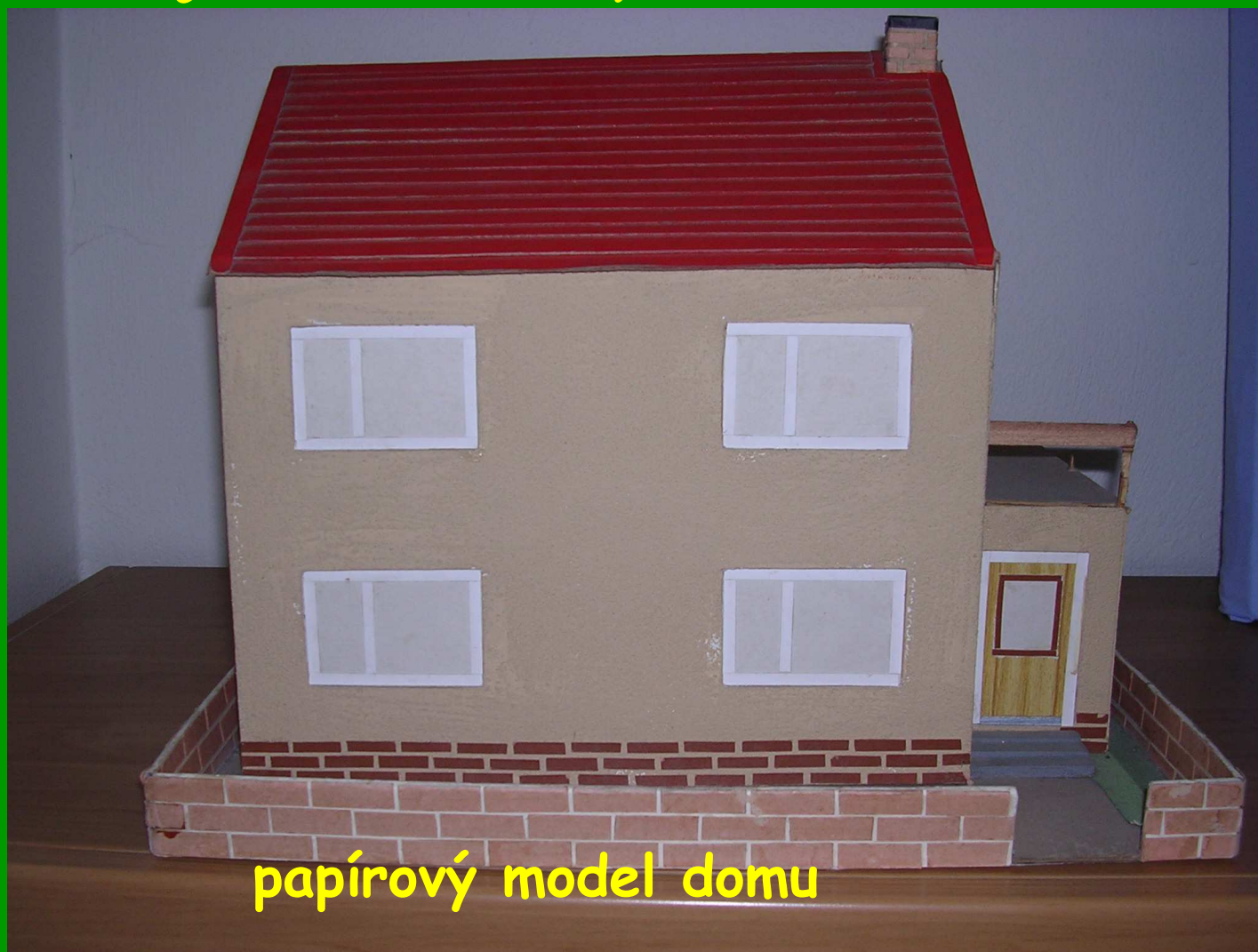
váza ozdobená provázky
a mušlemi

Práce montážní a demontážní

I těžce zrakově postižené děti mohou podle stupně vývoje manuálních dovedností pracovat s běžnými stavebnicemi.

Vytváření představ o větších objektech - využití modelů

papírový model domu

dřevěné modely známých staveb

Poznávání skutečných předmětů a jejich grafické znázornění

Při poznávání skutečných předmětů a při jejich následném grafickém znázornění na ploše vycházíme od nejjednodušších známých předmětů denní potřeby. Nejdříve ukážeme skutečný trojrozměrný předmět (např. hřeben), dobře jej slovně popíšeme a pak porovnáme s dvojrozměrným obrázkem. Takovéto porovnávání trojrozměrného předmětu s obrázkem na ploše již vyžaduje určité hmatové zkušenosti a poměrně vysokou úroveň rozumových schopností. Postupujeme vždy od celku k jednotlivostem.

*postupně přecházíme ke složitějším obrázkům
a předmětům*

CD je určeno pro vnitřní potřeby SPC a pro potřeby učitelů zrakově postižených dětí integrovaných v běžných školách.

Kopírování a rozšiřování tohoto CD je zakázáno